

Naturskyddsföreningen i **NACKA**

HÖSTPROGRAM 2014

nacka.naturskyddsforeningen.se

Välkommen till en spännande höst med Naturskyddsföreningen!

Vi bjuder som vanligt på trevliga naturvandringar och intressanta föredrag. Att det snart är val har väl inte undgått någon. Vi har ställt frågor till kandidaterna till Nacka kommunfullmäktige om natur och miljö och resultatet presenterar vi här.

Vi kommer givetvis att följa upp svaren och beakta hur Nackas politiker jobbar med natur- och miljöfrågor under kommande mandatperiod.

Ronny Fors, ordförande

Vandring i Erstavik – en del av Tyresökilen

Vi gör en vandring från Tyresö strand via Slumnäs, Lindsjär och Skomakartorp och avslutar vid Tyresövägen. Här finns ett varierat landskap med gamla skogar och naturbetesmarker med ett rikt växt- och djurliv, men även trista granplanteringar och utdikade marker. Vi tar också upp frågan om den gröna kilen som här har mycket svaga samband. Hur ska vi kunna förbättra dessa för både djur, växter och människor?

När: söndagen den 20 september kl. 10.00 - 14.00

Samling: vid Tyresö strand hpl, kl 10, buss 816 från Gullmarsplan

Info och guide: Ronny Fors,
0708-96 36 07

Medtag: matsäck

Hur mår Östersjön?

Charlie Wijnblad från Naturskyddsföreningens Havsnätverk guidar OM och VID Östersjön.

När: söndag den 21 september kl. 10.00 - 12.00

Samling: vid Erstaviksbadets parkeringsplats
Samarrangemang med Naturskyddsföreningen i Saltsjöbaden.

Familjevandring i svampskogen

Under sakkunnig ledning går vi en promenad i skogen för att leta svamp.

Vi startar från Erstaviksbadets parkeringsplats kl 10.00. Vi är tillbaka senast klockan 14, men det går att bryta tidigare.

När: lördag den 27 september kl. 10.00

Medtag: svampkorg, kniv och lunchmatsäck

Anmälan: senast den 25 september med SMS till charlie Wijnblad, 0708-397 687
Samarrangemang med Naturskyddsföreningen i Saltsjöbaden.

Svamputställning

Kom och lär dig skilja mellan de olika arterna.

När: söndagen den 28 september kl. 11.00 - 15.30

Medtag: egna svampar till Dieselverkstaden
Samarrangemang med Naturskyddsföreningen i Saltsjöbaden.

Termografering och energieffektivisering av byggnader

Under den här föreläsningen kommer vi att få se exempel på hur värmen flödar i våra småhus och flerbostadshus. Funderar du på hur du ska göra för att få ner energianvändningen till samma nivå som din granne eller står inför kommande renoveringar av din bostad? Då är det här föreläsningen för dig.

När: torsdagen den 23 oktober kl. 18.00

Plats: Lilla scen, Dieselverkstaden

Inträde: 100 kr (*gratis för medlemmar i Naturskyddsföreningen*)

Information och föranmälan:
forelasning@klimatlosningar.se

Naturreseptet Trollsjön i Södra Boo

Följ med på en vandring i det nya reservatet. Områdets branter och plåtår hyser äldre orörd skogsmark och hållmark med tall, gran, ek, lind och asp med höga biologiska värden.

Ett par delområden är klassade som nyckelbiotop och vi kommer att få se exempel på flera signalarter och rödlistade arter.

Vandringen går bitvis i brant terräng.

När: söndag 26 oktober kl. 10.00 - 14.00

Samling: och avslut vid busshållplats Sjöstugan på Sockenvägen.

Buss 414 från Orminge eller Slussen.

Medtag: matsäck

Guide: Ronny Fors.

Upplysningar: Kerstin Lundén, 070-47 00 160

VAL TILL KOMMUNFULLMÄKTIGE 2014 NACKAS KANDIDATER OM GRÖNOMRÅDEN OCH MILJÖ

Naturskyddsföreningen i Nacka har tillsammans med Boo Miljö- och Naturvänner, Nacka Miljövårdsråd, och Naturskyddsföreningen i Saltsjöbaden frågat kandidaterna till kommunfullmäktige i valet 2014 om grönområden, naturvård och miljö. Kandidater från alla i kommunfullmäktige nu representerade partier gavs möjlighet att svara på enkäten. Alla partier har svarat och vi har fått in totalt 48 svar. Vi vill betona att det är de enskilda individerna som svarat förutom Moderaterna där Mats Gerdau svarat för partiet. Tanken med att fråga de individuella kandidaterna är att ge vägledning när man personröstar och göra det lättare att rösta för "gröna" kandidater.

Här följer en sammanställning av enkäten och några korta slutsatser. Vi hoppas att det skall underlätta för dig att lägga din röst för Nackas grönområden och miljö i kommunvalet! Enkätens frågor finner du sist i denna sammanställning. En fullständig redovisning av enkätsvar med kommentarer från de svarande finns på vår hemsida: nacka.naturskyddsforeningen.se.

Svaren på frågorna är för oss glädjande positiva men det finns också viktiga skillnader mellan partier och enskilda politiker.

Det här är Nackas politiker helt eller nästan helt överens om:

- Att inga naturstränder ska exploateras.
- Ta fram ett program för Nackas sjöar, vattendrag och våtmarker.
- Att Nacka kommun ska föra en dialog med Erstavik om kalhyggesfria skogsbruksmetoder.
- Ekosystemtjänster ska inkluderas i samhällsplaneringen i syfte att bibehålla dess kapacitet.
- Att sträva efter att det kommunala fastighetsbeståndet ska bli så kallade minienergihus när de renoveras.
- Verka för att Nackas kommande bebyggelse blir gröna byggnader, dvs hus med gröna tak och ytterväggar med växtlighet.
- Verka för att alla förskolor i Nacka ska bli giftfria.

Valm

RÖSTKU
valen den 14 sep

En sak som tydligt delar partierna men där det också finns en splittring inom vissa partier är frågan om Östlig förbindelse, tidigare kallad Österleden. Miljöpartiet och Vänsterpartiet tydligt emot medan Moderaterna och Socialdemokraterna är tydligt för. Folkpartiets officiella ståndpunkt är att Östlig förbindelse ska byggas men det finns flera kandidater inom partiet som säger nej. Även Centerpartiet verkar splittrat i frågan. Vi hoppas att insikten om att trafikproblemen inte kan lösas med fler motorvägar sprider sig alltmer inom samtliga partier. De som är positiva till Östlig förbindelse ser enbart bränsleförbrukning, buller och luftföroreningar som problem med biltrafik, vilket de anser snart är lösta. Det är att

ha falska förhoppningar. Bilar tar mycket markyta i anspråk för vägar och parkeringar, vilket är ett problem när det behövs yta för bland annat bostäder och grönområden. En Östlig förbindelse skulle enligt studier som bl.a. Nacka kommun varit med om att ta fram missgynna kollektivtrafiken. Att bilar blir mer bränslesnåla eller drivs med el innebär inte att bilismens miljöproblem är lösta. Efter valet kommer vi att följa hur partierna agerar i de olika frågorna och försöka påverka dem i positiv riktning. Här nedan går vi igenom samtliga frågor vi ställde och hur kandidaterna svarat.

1. Bebyggelse på naturstränder.

En stor majoritet av kandidaterna svarar att de tänker verka för att inga naturstränder exploateras. Detta är förstås glädjande då obebyggda naturstränder är en viktig tillgång i ett växande Nacka. Tack vare strandskyddet har allmänheten tillgång till stränderna. Strandzonen är även en viktig livsmiljö för många djur och växter. Under senare år har värdefulla strandområden tyvärr exploaterats, t.ex i Tollare. Av enkätsvaren att döma ska något sådant inte ske igen.

2. Skogsbruk i Erstavik.

Alla utom Kristdemokraterna har svarat att de vill verka för att Nacka kommun för en dialog med Erstavik om kalhyggesfria skogsbruksmetoder. Stora delar av skogen i Erstavik är kraftigt påverkad av skogsbruk, hyggen och ensidiga plantager är vanliga och den biologiska mångfalden utarmas. Med tanke på skogens djur och växter samt att Erstavik är av riksintresse

för friluftslivet borde mer skonsamma skogsbruksmetoder användas.

3. Ta fram ett program för sjöar, vattendrag och våtmarker.

Nacka kommun har tagit fram ett gröstrukturprogram och ett kustprogram. Däremot saknas ett program för sjöar, vattendrag och våtmarker. Det är mycket glädjande att alla är överrens om att ett sådant program ska tas fram.

4. Inkludera ekosystemtjänster i samhällsplaneringen i syfte att bibehålla dess kapacitet.

Även i denna fråga är alla överrens vilket är mycket glädjande. Ekosystemtjänsterna ska inte bara kartläggas utan man ska också bibehålla dess kapacitet. Detta ställer stora krav på samhällsplaneringen när Nacka ska "bygga stad" på västra Sicklaön. Naturens ekosystemtjänster ger direkta och indirekta bidrag till människors välbefinnande och positiva effekter på miljö och klimat. Nacka kommun har ett projekt om ekosystemtjänster på västra Sicklaön som pågår till december 2014. Vi förutsätter att arbetet med ekosystemtjänster i planeringen försätter även efter 2014.

5. En säker och bekväm bussterminal i Slussen i direkt anslutning till tunnelbanan, det vill säga i nuvarande läge.

Här har de flesta svarat ja men några centerpartister och folkpartister säger nej. Argumenten är att frågan är för komplex att svara ja eller nej på eller att det nuvarande läget inte är nödvändigt. Men det är en klar majoritet ja-svar i samtliga partier. Trots detta har Moderaterna,

Folkpartiet, Centerpartiet och Kristdemokraterna nyligen gått med på en överenskommelse med Stockholms stad om att planerna på en bussterminal i Katarinaberget ska påbörjas på nytt. Alltså har de inte verkat för en bussterminal i nuvarande läge. Även flera av Vänsterpartiets kandidater svarade ja men av kommentarerna att döma verkar man acceptera lösningen med en bussterminal i Katarinaberget.

6. Österleden/Östlig förbindelse

Det finns stora skillnader i åsikterna kring om en östlig förbindelse/Österleden ska byggas, även inom partierna.

De som tar tydlig ställning mot en östlig förbindelse är Miljöpartiet och Vänsterpartiet. Folkpartiet och Centerpartiet har politiker som både är för och emot en östlig förbindelse, men med en tydlig övervikt för. Moderaterna, Kristdemokrater och Socialdemokrater tycker att den ska byggas medan Nackalistan inte tagit ställning.

7 A. Alla nya byggnader blir så kallade "nollenergihus" eller "plusenergihus".

En majoritet för detta finns inom Centern, Miljöpartiet, Nackalistan, Socialdemokraterna och Vänsterpartiet. Folkpartiet är splittrat medan Kristdemokraterna och Moderaterna säger nej. Nacka kommun har riktlinjer för hållbart byggande med 12 målområden. Inför varje projekt väljs vilka områden man vill prioritera. Området 'Energieffektivt och sunt byggande' kan bortprioriteras vilket är mycket beklagligt då det är fullt möjligt att alltid bygga noll- eller plusenergihus.

7 B. Befintliga byggnader inom det kommunala fastighetsbeståndet som renoveras blir så kallade 'minienergihus'.

Här har så gott som alla svarat ja, bara några enstaka har svarat ingen åsikt och ingen har sagt nej. Vi kan alltså vänta oss att detta kommer att genomföras vilket är mycket glädjande.

8 A. Gröna byggnader

En stor majoritet har svarat ja på frågan om de kommer att verka för att Nackas kommande stadsbebyggelse får gröna byggnader. Gröna tak och fasadvegetation har många positiva egenskaper: rening och magasinering av dagvatten, rening av luft, minskad energianvändning och buller, ett bättre klimat både inne och ute, ökad livslängd på tak och fasad. I bebyggelse som förtäts är de här möjligheterna mycket intressanta.

8 B. Bygg enbart på redan hårdgjorda ytor.

Det finns många olika åsikter om kommunen endast ska använda redan hårdgjorda ytor för ny bebyggelse, även inom partierna. En majoritet av de svarande inom Centerpartiet, Miljöpartiet och Vänsterpartiet har svarat ja på frågan.

De som svarade nej på frågan anser att det inte är rimligt. Men då utgår man från att vi framöver kommer att behöva alla de vägar och parkeringsplatser vi idag har. Med ökad kollektivtrafik och minskad privatbilmism kommer många asfalterade ytor kunna användas för bebyggelse. Här gäller det att tänka nytt om vi ska få ett hållbart samhälle.

9. Upphandling av ekologisk mat

De flesta är positiva till mer ekologisk mat, men flera är tveksamma till om det är realistisk att all mat som upphandlas av kommunen kan vara ekologisk. Andra kommuner, t.ex. Uppsala, har mål om att all mat som upphandlas på sikt ska vara ekologisk, varför skulle inte Nacka

kunna ha det också? Tydligt ja säger Centerpartiet, Kristdemokraterna, Miljöpartiet, Socialdemokraterna och Vänsterpartiet.

10. Giftfria förskolor

Alla är överens om att verka för att alla förskolor i Nacka ska bli giftfria. Under många år har Naturskyddsforeningen varnat för skadliga kemikalier i vår vardag och drivit på för en tuffare lagstiftning, t ex mot hormonstörande ämnen. Barn är extra känsliga, och forskningen visar att höga halter av skadliga kemikalier finns både i hemmet och på förskolan.

Sammanfattning

Alla har nog förstått att frågorna var så formulerade att vi önskade så många ja-svar som möjligt. Som synes på nästa sida är det glädjande att från samtliga partier är andelen Ja-svar i klar majoritet. Det kan tolkas som att många av Nackas politiker tycker som vi. Det glädjer oss.

De kandidater som svarat Ja på alla frågor är:

Centerpartiet: Hans Peters

Folkpartiet: Sten Grack

Miljöpartiet: Per Chrisander, Nina Piroth

Nackalistan: Staffan Waerndt

Vänsterpartiet: Rolf Wasteson,

Staffan Hjalmarsson, Aron Bengtegård

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7a.	7b.	8a.	8b.	9.	10.
	Ej explo- atera stränder	Kalhyg- ges-fritt i Erstavik	Program för söt- vatten	Eko-sys-	Buss-ter- minal Slussen	Ingen Öster- led	Noll- energi- hus	Mini- energi- hus	Gröna bygg- nader	Enbart bebygga hårda ytor	Eko- logisk mat	Gift- fria för- skolor
Centerpartiet 9 svar	😊	😊	😊	😊	😊	😞	😊	😊	😊	😊	😊	😊
Folkpartiet 17 svar	😊	😊	😊	😊	😊	😞	😊	😊	😊	😞	😞	😊
Kristdemokraterna 2 svar	😊	😞	😊	😊	😊	😞	😞	😊	😊	😞	😊	😊
Miljöpartiet 8 svar	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
Moderaterna 1 svar – Mats Gerdau har svarat för partiet	😊	😊	😊	😊	😊	😞	😞	😊	😊	😞	😞	😊
Nackalistan 2 svar	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
Socialdemokraterna 5 svar	😊	😊	😊	😊	😊	😞	😊	😊	😊	😞	😊	😊
Vänsterpartiet 4 svar	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊

😊 = En majoritet av de svarande har svarat Ja på frågan

😊 = En majoritet av de svarande har svarat Ingen åsikt eller lika många har svarat Ja som Nej på frågan

😞 = En majoritet av de svarande har svarat Nej på frågan

VILL DU BLI NATURSNOKSLEDARE?

Vi har inte på flera år haft någon regelbunden familjeverksamhet i föreningen - det som kallas Natursnokarna. Vi tycker det är synd, både för barnens och de vuxnas skull. Vi skulle gärna se att några tog sig an att starta Naturnokarna igen. Det finns mycket hjälp att få. Kurser, läger, material och kontakt med personal på föreningens kansli eller gamla natursnoksledare...

Undrar du vad Natursnokarna är? Ett kort citat:

Vill du få barn att upptäcka naturen? I Natursnokarna upptäcker barn och deras vuxna naturen tillsammans. Den som har kunskap om naturen blir också mer rädd om den. Här på Naturkontakt finns det du behöver för att starta eller hålla igång en Natursnoksgrupp i din krets. Hur kommer man igång? Vill du utbyta erfarenheter med andra Snokledare? Vill du ha exempel på lekar och aktiviteter andra Natursnokar [...]

Eller titta på hur andra gör <http://soderort.naturskyddsforeningen.se/natursnokarna/>

Observera det där med "tillsammans". Oftast innebär ju aktiviteter för barn att de vuxna inte är med annat än som "transportkompani".

Vill du prata med någon i kretsen ring *Charlie Wijnbladh*, 0708-397 687.

FOTO: JEANETTE MILDE

ÄR DU MED PÅ FACEBOOK? VI MED!

Du hittar oss genom att söka på "naturskyddsföreningen i nacka" eller genom direktadressen: www.facebook.com/nfnacka

På Facebook får du enkelt våra nyheter, kan anmäla dig till våra aktiviteter och titta på fina naturbilder från Nacka.

NAMN
ADRESS
POSTADRESS
E-POST

B-PORTO
BETALT

Om din e-postadress ovan inte stämmer/saknas, snälla meddela rätt adress till:
medlem@naturskyddsforeningen.se. Skriv gärna ditt medlemsnummer (som finns på baksidan av Sveriges Natur). Hittar du inte det, skriv namn och adress.

.....

KONTAKTPERSONER, NATURSKYDDSFÖRENINGEN I NACKA

Ronny Fors, ordförande, ronny.fors@naturskyddsforeningen.se, 0708-96 36 07

Hanna Nilsson, vice ordförande, hani_81_@hotmail.com, 070-671 90 52

Kristina Bergman, kristina_bergman@hotmail.com

Katarina Kindwall, katarina_kindwall@telia.com, 0760-64 41 44

Rikard Johansson, rikard.ch.johansson@gmail.com, 0760-18 12 55

Jeanette Milde, jeanettemilde@gmail.com, 0707-30 31 86

Alexander Rodriguez, alexander@klimatlosningar.se, 0701-102311

Charlie Wijnbladh, charlie.wijnbladh@naturskyddsforeningen.se, 08-717 90 10

Sabina Nilsson, valberedare, absolutsabina@gmail.com, 08-29 75 88

De flesta arrangemang anordnas i samarbete med Studieförbundet.

Studie
främjandet

Naturskyddsforeningen i NACKA

Medlemskap i Naturskyddsforeningen kostar **295:-/år**. Som medlem blir du också automatiskt medlem i den lokala krets där du bor. Om du vill bli medlem gå in på **www.naturskyddsforeningen.se** eller ring **08-702 65 00**. Om du vill stödja Naturskyddsforeningen ekonomiskt utöver ditt medlemskap, sätt in pengar på plusgiro: **90 19 09-2**.